

Poročilo sekcije "Prostovoljno delo mladih"

Vodja: Dr. Miro Jakovljevič

Poročevalec: Vito Flaker

V tej sekciji se je zvrstila cela paleta krajših ali daljših poročil o prostovoljnem delu. Nekatera poročila so govorila o prostovoljnem delu v socialnih dejavnostih v ožjem pomenu, npr. o delu na področju duševnega zdravja, družbene deviantnosti, prizadetih oseb ipd., druga pa o prostovoljnem delu mladih na mladinskih delovnih akcijah. Na prvi pogled se ti dve obliki mladinskega prostovoljnega dela med seboj precej razlikujeta, vendar pa je razprava pustila vtis, da se o teh dveh oblikah lahko pogovarjamo v isti sekciji in da so jima nekatera vprašanja skupna.

Slišali smo poročila o specialnem olimpijskem gibanju za duševno prizadete v Zagrebu, o prizadevanjih Slovenske socialnopsihološke službe v Trstu pri integraciji prizadetih otrok s pomočjo prostovoljnega dela, o položaju prostovoljnih delavcev v procesih dezinstitucionalizacije in ustvarjanja novih organizacijskih oblik v ustanovah, o prostovoljnem delu z mladostniki na centrih za socialno delo v Ljubljani, o delu v svetovalnicah in drugih oblikah dela Kluba za prijateljsku in drugarsku samopomoč, o mladinskih delovnih akcijah kot gibanju in ustanovi, o socialnih vsebinah MDA in še posebej o brigadah Rdečega križa in o začetkih delovanja sekcije za mentalno zdravje pri medicinski fakulteti v Beogradu. Slišali smo torej o večjem številu zelo različnih izkušenj in težko bi rekli, da smo prišli do kakega zaozkroženega sklepa, ki bi lahko zajel vso različnost, ki se nam je predstavila. Pač pa so nam te teme vzbudile množico asociacij.

Mladinsko prostovoljno delo kot tudi inovativni programi ne zagotavljajo samo osebne, strokovne in družbene emancipacije mladine, temveč tudi emancipacijo obrobni skupin, s katerimi pridejo v stik mladi ljudje pri tem delu. K emancipaciji pa lahko prištevajo tudi narodnostne manjšine; kot npr. v Trstu. Pri tem se skuša uveljaviti delo v skupnosti, izogibati se skuša stigmatizaciji uporabnikov ipd.

V dolgi zgodovini mladinskih delovnih akcij se je odkril dialektični odnos

mladinskega prostovoljnega dela kot gibanja ter kot ustanove. Prostovoljno delo, še zlasti mladinsko, je pogosto eden izmed nosilcev inovacij v ustanovah, izraz družbenih potreb mladih prostovoljcev kot tudi uporabnikov ustanov in potreb po družbenih spremembah. Ko se institucionalizira, ko se znajde vključeno v delovanje ustanove ali oblikovano kot samosvoja ustanova (kot npr. MDA), se znajde v drugačnem položaju. To se je, na primer zgodilo v reformirani, odprti ustanovi, kot so psihiatrične službe v Trstu, ko se je kljub spremenjenim razmerjem med uporabniki in izvajalci prostovoljec znašel v ambivalentni in dvopomenski, predvsem pa drugačni, poziciji kot je pozicija izvajalca. Lahko bi tudi rekli, da v nekaterih primerih in nekaterih ozirih prostovoljno delo prispeva k uveljavljanju ustanov oz. institucionalizaciji nekaterih človeških dejavnosti, pri čemer pa besede institucionalizacija ne uporabljamo v slabšalnem pomenu, kakršnega je večkrat dobila v razpravah. Tako so na primer vzgojiteljske enote brigad Rdečega križa prispevale k ustanavljanju vrtcev na nerazvitih področjih Slovenije.

Poleg splošnega učinka, ki ga imajo MDA za socialni razvoj na manj razvitih področjih, pa so se nakazovale možnosti, da bi MDA služile kot pomemben okvir za uresničevanje nekaterih akcij na področju družbenih dejavnosti. Vsekakor pa bi take akcije morali tudi raziskovalno spremljati (z akcijskimi raziskavami). Ta raziskovalna dejavnost naj bi ne imela le evalvacijskega pomena, pač pa tudi pomen za razvoj znanosti in stroke.

Ob posvetovanju je potekalo tudi srečanje prostovoljcev iz različnih krajev Jugoslavije in Trsta. To srečanje je poleg druženja prostovoljcev in izmenjave mnenj prineslo tudi nekaj konkretnih pobud: da se bomo še naprej srečevali in skupaj usposabljali, objavljali svoje izkušnje; treba pa bi bilo tudi organizirati zvezni delovni tabor, ki bi bil usmerjen na področje socialnih dejavnosti.